

NAVŠTIVTE KRAJ V SAMÉM STŘEDU ČESKÉ REPUBLIKY, OBJEVTE BOHATSTVÍ JEHO PŘÍRODY, ZAVÍTEJTE DO MĚST S PAMÁTKAMI UNESCO A UŽIJTE SI S NAŠIMI TIPY TO NEJLEPŠÍ, CO VYSOČINA NABÍZÍ

To nejlepší z památek Vysočiny

📍 Zámek v Jaroměřicích nad Rokýtnou

REPUBLICKY, OBJEVTE BOHATSTVÍ JEHO PŘÍRODY, ZAVÍTEJTE DO MĚST S PAMÁTKAMI UNESCO A UŽIJTE SI S NÁŠIMI TIPY TO NEJLEPŠÍ, CO VYSOČINA NABÍZÍ

To nejlepší z památek Vysočiny

To nejlepší z památek Vysočiny

Vysočinu je snadné si zamilovat. Kopcovitá krajina se rozprostírá na vrcholcích Českomoravské vrchoviny v samém středu republiky. Ať už jste rodina s dětmi, milovník přírody, historie, venkovské turistiky nebo naopak té městské, na Vysočině si přijdete na své. Přijměte výzvu a poznejte ty nejcennější krásy, kterými se region s českými i moravskými kořeny a jeho obyvatelé právem chlubí.

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Vysočina
Tourism

Grafický návrh této publikace byl vytvořen v rámci projektu „Marketingové aktivity a zefektivnění propagace destinace Vysočina v roce 2023“ za přispění prostředků státního rozpočtu České republiky z programu Ministerstva pro místní rozvoj.

An aerial photograph of the town square in Havlíčkovy Brodsko, Czech Republic. The square is filled with colorful, historic buildings with gabled roofs. In the background, a large church with a prominent green dome and a tall tower stands out. The sky is clear and blue. A light blue circular graphic element is visible in the top left corner.

Havlíčkovbrodsko

Zamilovaný kraj básníků, malířů a spisovatelů. Oblast, kde do Českomoravské vrchoviny na severu regionu zasahují Železné hory a kde najdete nejen zalesněné kopce, ale také skalnatá a romantická údolí, která pamatují řinčení husitských zbraní. Nejvyšším místem Havlíčkovbrodsko je Melechov s 709 metry nad mořem. Mezi významné památky patří hrad v Lipnici nad Sázavou, spojený se spisovatelem Jaroslavem Haškem, nebo hrad v Ledči nad Sázavou.

Hrad Lipnice

Strážný hrad v krajině údolí řeky Sázavy patří k nejmohutnějším českým hradům a pojí se s ním plno záhad a pověstí. Z ochozu věže Samson můžete dohlédnout až k vrcholům Železných hor a Žďárských vrchů. Jeho počátky sahají do 14. století.

Na co se můžete těšit

Prohlídkový okruh vás provede monumentální gotickou architekturou s rozsáhlým sklepením, bývalou hodovní síní i vězením, studnou a muzeem s archeologickou expozicí včetně výjimečné sbírky kamnových kachlů. V rámci volné prohlídky navštívíte i kapli sv. Vavřince. Úžasnou vyhlídku nabízí ochoz věže Samson.

→ www.hrad-lipnice.cz

Určitě navštívte

- ◆ **Hostinec U České koruny** v podhradí, kde Jaroslav Hašek psal Švejka, a dnes ho provozují jeho potomci. Slavný spisovatel má na Lipnici hned pod hradem svůj památník a odpočívá na místním hřbitově.
- ◆ **Národní památník odposlechu** – uměleckou galerii pod širým nebem najdete v zatopených žulových lomech nedaleko hradu. Autorem reliéfu nazvaných Bretschneiderovo ucho, Zlatý voči a Ústa pravdy je místní sochař Radomír Dvořák.
- ◆ **Podlipnické kostely** – nástěnné malby ze 14. století ukrývají polozapomenuté středověké kostely v okolí hradu. Kostel sv. Jiří můžete navštívit v Řečici, kostel sv. Markéty v Loukově a kostel sv. Martina v Dolním Městě.

Hrad v Ledči nad Sázavou

Vypíná se na vápencovém ostrohu nad řekou Sázavou, řadí se mezi nejstarší šlechtické hrady v Čechách a také je jediným dochovaným hradem středního Posázaví. Založený byl asi v první polovině 13. století.

Na co se můžete těšit

Sgrafitová výzdoba stropu renesančního sálu je středo-evropským unikátem. Vybírat můžete z prohlídkových okruhů, které nabízejí vlastivědné muzeum s exponáty připomínajícími práci zdejších řemeslníků, jako hrnčířů, tkalců, barvířů, sklářů nebo kovářů, retro byt z 50. let minulého století, expozice historických hodin a vývoje sklářství na Vysočině. Na hradě je také Muzeum Jaroslava Foglara. Malé návštěvníky potěší Medvídkové království se sbírkou přes 1 000 plyšových medvídků. Z hradní věže 32 metrů vysoké uvidíte město Ledec jako na dlani.

Určitě navštivte

- 📍 **Ledečský kostel sv. Petra a Pavla** ze 14. století, který je díky své dekorativní klenbě evropským unikátem. Její síťové hliněné žebrovní nemá nosný, ale pouze dekorativní účel a je dílem místních hrnčířů.
- 📍 Do **Sluneční zátoky** se můžete vydat pěšky, na kole i vlakem, třeba Posázavským pacifikem. Tady Jaroslav Foglar vedl skautské tábory a sbíral inspiraci pro své příběhy. Slavného spisovatele a ještě slavnějšího skauta tady dnes připomíná žulový památník.

→ www.hrad-ledec.cz

🗨️ Věděli jste, že pod hradním mostem je ukrytý železniční tunel, kterým pravidelně jezdí Posázavský pacifik?

Zámek ve Světlé nad Sázavou

Původní gotická tvrz s příkopy stála ve Světlé nad Sázavou už ve 14. století. Až Trčkové z Lípy ji nechali přestavět na lovecký zámek v renesančním stylu a později byl zámek přebudován v barokním duchu, ale objevíte také novorenesanční, klasicizující nebo empírové prvky.

Na co se můžete těšit

Vybírat můžete ze čtyř expozic a prohlídkových okruhů. V barokním křídle zámku na vás čeká expozice historického evropského skla s tisícovkou skvostů z období od baroka až do konce 19. století. Další prohlídkové okruhy představují sbírky historických hodin, obrazů a soch nebo vás zavedou do prvorepublikových pokojů. Novinkou od května 2023 je expozice Světelsko – historický obchod a řemesla. Navštívíte prvorepublikový koloniál, dobový byt, módní salon, vetešnictví a projdete uličkou tradičních řemesel. Zámecký park přímo vybízí k odpočinku, dobrou kávu si dáte v kavárně, můžete se tady také ubytovat nebo zorganizovat svatbu snů.

Určitě navštívte

- 📍 **Zámecký park**, který je volně přístupný a nabízí místo k odpočinku s kaskádou rybníků, lavičkami, můstky a altánky.
- 📍 **Středověké podzemí** je krásnou ukázkou razičích prací ručními nástroji. Chodby mají délku 200 metrů a podle pověstí kdysi pokračovaly k zámku a dále až k hradu Lipnice.
- 📍 **Exkurze do místních skláren** mohou být skvělou volbou, jak poznat práci sklářů zblízka. Navštívit můžete Crystal Bohemia (crystal-bohemia.com) přímo ve Světlé.
- 📍 **Zámecký sklářský víkend** a Mistrovství světa v broušení skla přímo na zámku vždy na začátku léta.

→ www.zameksvetla.cz

Huť Jakub v Tasicích

Poprvé byla sklárna v Tasicích spuštěna v roce 1796. Nyní je výjimečně zachovalým sklářským skanzenem dokládajícím sklářskou výrobu z období 18. a 19. století. Od roku 2014 je sklárna Národní kulturní památkou.

Na co se můžete těšit

Průvodce vás na prohlídce seznámí s historií sklárny. Projdete industriálními budovami s unikátní sklářskou hutí z roku 1820 a generátorem. Zavítáte do navazujících sklářských provozů, jako jsou pukárna, pásová pec a brusírna, a navštívit můžete prodejnu skla.

Určitě si vyzkoušejte

- 📍 Osahejte si **sklářské řemeslo** vlastníma rukama. Malá sklářská výroba probíhá v Tasicích i v současnosti. Pec však není trvale v provozu, rozhořívá se pouze při různých akcích pořádaných pro veřejnost. Pro větší skupinu lidí lze sklářskou výrobu objednat telefonicky nebo e-mailem.

→ www.sklarnatasice.cz

🗨 Věděli jste, že se tady natáčel seriál Synové a dcery Jakuba skláře?

Michalův statek v Pohledí

Opravená usedlost, která dnes slouží jako selské muzeum, vám nabídne návrat do života středního rolníka na haberském panství v období po konci třicetileté války až do zrušení roboty v českých zemích v roce 1848. Přijďte se podívat, jak se žilo za dob našich předků, třeba u příležitosti nějaké akce.

Na co se můžete těšit

Usedlost má dvůr lemovaný obytnými a hospodářskými stavbami. V obytné části si prohlédnete síň, světnici, černou kuchyň, komoru a později přistavěný výměnek, v hospodářské pak chlév, špejchar, kolnu na nářadí, sklepy, studnu a stodolu. Atmosféru života na statku dokreslují zvířata původních českých plemen a stejně tak akce o Vánocích, Velikonocích nebo třeba slunovratu přibližující staročeské zvyky a tradice.

Určitě navštivte

- 📍 **Štáflova chalupa** v Havlíčkově Brodě je jednou z nejstarších dochovaných lidových staveb u nás. Její nejstarší části jsou datovány do 16. století. V průběhu rozsáhlé rekonstrukce byla v roubeném jádru stavby objevena starobylá dýmná jizba s horním větracím otvorem pro odchod kouře. Vidět tu můžete i tzv. černou kuchyni nebo zachovalý povalový strop. Unikátní stavba je národní kulturní památkou.

→ www.michaluvstatek.cz

🗨 Věděli jste, že rod Michalů se na statku usadil už roku 1591?

Jihlavsko

Jihlavsko najdete v centrální části Českomoravské vrchoviny. Zajímavé je, že leží na obou stranách bývalé zemské hranice mezi Čechami a Moravou. Je krajinou romantických výletů, koupání v rybnících, putování po lesních stezkách, je to kraj prázdnin a hluboko ukládaných dětských zážitků. Vyhledávaným místem turistů je oblast Čeříнку a celých Jihlavských vrchů, bohatá je ale i nabídka architektonických památek, muzejních expozic i uměleckých sbírek.

Hrad Roštejn

Lovecký hrad v nádherné krajině Jihlavských vrchů, který původně plnil i funkci strážní. Byl budován pány z Hradce v průběhu 14. a 15. století.

Na co se můžete těšit

Prohlídkové okruhy představují obraz života na loveckém sídle v různých dějinných obdobích a dále přírodu, lovectví a myslivost. Protože jsou expozice multimedialní, rozhodně si je užijí i rodiny s dětmi – ožijí před vámi stopy zvířat, projdete obřím mraveništěm, zasednete k prostřenému stolu. Projdete si i hradní ochozy, kapli, botanický sál, prohlédnete si černou kuchyň a skončíte v herně U Zvídavé lišky. Když vystoupáte na sedmibokou věž, dohlédnete na Javořici, za velmi dobré viditelnosti až na vrcholky Alp.

Určitě navštivte

- 📍 **Míchovu skálu** – dominantu Geoparku Vysočina. Žulový útvar 15 metrů vysoký s dalekým výhledem, kde byl v roce 1829 údajně zastřelen poslední vlk Jihlavských vrchů.
- 📍 **Synagogu v Třešti**, která má jako jediná v Česku průčelí s Ioubím. Zavítejte do stálých expozic o historii třeštské židovské obce a životě Franze Kafky, který jezdil do Třeště ke strýci na letní prázdniny.

→ www.hrad-rostejn.cz

Zámek v Telči

Původně gotický hrad, dnes zámek, který je renesanční perlou Vysočiny. Oblíbili si ho filmaři i spisovatel František Kožík. Láká turisty z celého světa a stal se oblíbenou kulisou romantických svateb. O jeho přestavbu se v 16. století zasloužil tehdejší majitel Zachariáš z Hradce, který k pracím přizval italské mistry. Zámek je spolu s historickým centrem města zapsán na seznam památek UNESCO.

Na co se můžete těšit

Nejhonosnější místností je Zlatý sál s kazetovým, bohatě vyřezávaným dřevěným stropem. Podobné jsou i sály Modrý a Rytířský, které uvidíte v rámci první prohlídkové trasy. V té druhé nahlédnete do autenticky dochovaných místností posledních majitelů zámku Podstatzkých z Lichtensteina. Zachovány však zůstaly i skřípkové klenby v původní části starého gotického hradu. Obdivuhodná je také francouzská zahrada a rozsáhlý

anglický park s oranžerií. Na zámek se můžete vypravit také v zimních měsících. Celoročně je zde otevřeno zámecké muzeum, depozitář a můžete také prozkoumat podzemí zámku.

Určitě navštivte

- ♦ **Historické centrum** města, které utváří honosně zdobené fasády, kavárničky i galerie.
- ♦ **Městské podzemí**, jehož prohlídková trasa je dlouhá 250 metrů a čeká na vás například čertovská expozice s originální, ručně malovanou a psanou pekelnou knihou.
- ♦ **Zámecký park** a propojený okruh přes Belpskou lávku s výhledem na konvikt, kostelní věže a rybníky.

→ www.zamek-telc.cz

Kláster premonstrátů v Nové Říši

Původně ženský klášter Panny Marie byl založený na počátku 13. století. V roce 1596 ženské osazenstvo zemřelo a aby klášter nezanikl úplně, o téměř 50 let později se stal domovem premonstrátů a přeměnil se tak na mužský klášter, kterým je dodnes.

Na co se můžete těšit

Nejvýznamnější stavbou kláštera je barokní kostel sv. Petra a Pavla z druhé poloviny 17. století se vzácnými interiérovými prvky, například kazatelnou, která je nedílným rezbářským dílem. Velmi cenná je také klášterní knihovna s pětadvaceti tisíci svazky. Hudební sál dodnes slouží k pořádání koncertů a společenských akcí. V prelaturě, kde kdysi pobýval opat, je dnes obrazárna a výstava připomínající dřívější způsob života opatů a bratří v klášteře. V klenotnici zase vystavují bohatou sbírku liturgických předmětů.

Určitě navštivte

- 📍 **Prodejnu Novoříšské keramiky** – přímo v Nové Říši vzniká unikátní keramika, kterou objevíte v místní kamenné prodejně. Pořídte si suvenýr s motivy ze vzácného, ručně malovaného herbáře z 18. století, který je ve sbírce klášterní knihovny.
- 📍 **Kalvárii** – k poutnímu místu vede z Nové Říše křížová cesta s kapličkami, která vznikla z iniciativy premonstrátského kláštera. Z kopce nazývaného Kalvárie se vám naskytne mimořádný výhled nejen na klášter.
- 📍 **Část expozice v klášteře**, jež připomíná slavné novoříšské rodáky – bratry Vranické, kteří v 18. století patřili k vídeňské hudební elitě, Jana Nováka, skladatele a klavírního virtuosa, a básníka Otokara Březinu, který pochází z nedalekých Počátek.

Jihlavské podzemí

Druhé největší podzemí v Česku s celkovou délkou 25 kilometrů a rozlohou 50 000 m². Rozsáhlý labyrint chodeb a sklepů ražený ve skále v několika podlažích během 14. až 16. století se rozkládá pod celým historickým jádrem Jihlavy.

Na co se můžete těšit

Raritou i záhadou a jedním z největších lákadel podzemí je svítící chodba. Objevili ji amatérští speleologové teprve v roce 1978. Její stěny jsou pokryty bělavým povlakem, který po nasvícení zelenkavě světélkuje. Mimoto v podzemí uvidíte expozice věnované středověkému dolování, miniskanzeny hornické krajiny a havířské vesničky, ukázky z oboru mincovnictví

a zpracování rudy, přehlídku keramických nálezů nebo hornin a minerálů Vysočiny.

Určitě navštivte

- 📍 **Kryt civilní obrany Alfa** ze 70. let 20. století s ošetřovnou raněných, dobovou spojovací technikou, filtry vzduchu, měřáky radiace nebo dobovými hygienickými potřebami a sociálním zařízením.
- 📍 **Muzeum Vysočiny**, jehož expozice představují nejen historii Jihlavy a kde načerpáte nové podněty k dalšímu prozkoumání města.

→ www.dojihlavy.cz

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Polné

Barokní skvost, dominanta města a jeden z největších chrámů v Česku. Trojlodní barokní kostel je 63 metrů dlouhý, 26 metrů široký a 22 metrů vysoký. Jeho počátky se datují do začátku 18. století.

Na co se můžete těšit

Štuková a fresková výzdoba na stěnách, valené klenbě a stropech chrámu je ukázkou práce mistrů z Florencie a patří k nejkrásnějším štukovým výzdobám v Čechách. Věž kostela sahá do výšky 64 metrů a je vyhlídková. Uvnitř kostela si můžete prohlédnout církevní muzeum královéhradecké diecéze, ve věži s hodinami pak byt zvoníka. Mezi nejcenější památky v chrámu patří ostatky svatého Liguriáše, které jsou tady ve zlaté rakvi uloženy od roku 1652.

Určitě navštivte

- ♦ **Zámek** s přehlídkou starých řemesel, lékárnou, kupeckým krámem i muzeem s expozicí hodinářství.
- ♦ **Mrkvancovou pouť**, která se ve městě koná každoročně o druhém zářijovém víkendu. Má tradici pravděpodobně již od 18. století a v současnosti patří mezi největší na Vysočině. Pro oslavy jsou typické mrkvance, mrkvánky – buchy nebo koláče s mrkvovou náplní, které o pouti ochutná snad každý návštěvník.

→ www.infocentrumpolna.cz → www.farnostpolna.cz

Kostel sv. Jakuba Většího v Jihlavě

Největší z jihlavských kostelů byl postaven v polovině 13. století a je zasvěcen patronu horníků. Dnešní vzhled získal po puristické přestavbě v 19. století, kdy se v architektuře prosazoval návrat k čisté gotice. Dvě věže kostela jsou čitelnou dominantou krajského města Vysočiny.

Na co se můžete těšit

Do obvodových zdí kostela je vsazeno několik náhrobních kamenů ze zrušeného hřbitova. V interiéru kostel uchovává vzácné umělecké předměty, jako jsou unikátní Pieta ze 14. století v barokní kapli, socha sv. Kateřiny z okruhu českých madon, tepaná zlacená křtitelnice nebo gotické řezbářské plastiky. Kostel má dvě věže – severní, která slouží jako vyhlídková, a zvonovou, jež byla postavena o století později.

Určitě navštivte

- ♦ Prohlídku, kde uvidíte opravený **pětipatrový krov** kostela z 16. století.
- ♦ **Olivetskou kapli** za kostelem, která byla původně postavena pro soubor gotických soch ze 14. století. Dnes jsou vzácné sochy k vidění v interiéru kostela.
- ♦ **Další jihlavské kostely** – minoritský, jezuitský nebo dominikánský.

→ www.svjakub.cz

Synagoga v Polné

Polenské židovské ghetto bylo založeno po roce 1680. Má netypický tříúhelníkový půdorys a do dnešních dnů se zachovalo 32 domů se synagogou a přilehlým rabínským domem v samém středu ghetta.

Na co se můžete těšit

V synagoze dnes sídlí Regionální židovské muzeum. Jeho expozice přibližují příběh Leopolda Hilsnera, který byl obviněn a souzen za spáchání údajné rituální vraždy Anežky Hružové, a dějiny polenských Židů. V rabínském domě můžete vidět černou kuchyň, rituální lázeň mikve nebo expozici o hilsneriádě a antisemitismu.

Určitě navštivte

- 📍 Polenský **židovský hřbitov** poblíž řeky Šlapanky s tisícirovňou pozoruhodných barokních, klasicistních i novodobých náhrobků. Ty nejstarší se datují do 17. století.
- 📍 **Hrad a zámek** v Polné, kde mimo jiného sídlí kulturní středisko a také městské muzeum se stálou expozicí hodin a hodinářství.
- 📍 V Poděbradově ulici **výstavu Staré polenské školy** s kompletně vybavenou školní třídou z roku 1866, ale také přírodovědným kabinetem a bytem učitele. Nejznámějším exponátem je dvouhlavé tele.

Třebíčsko

Třebíčsko leží v moravské části Českomoravské vrchoviny. Malebný ráz zdejší krajiny a čistá příroda vytvářejí ideální podmínky pro relaxaci i aktivní odpočinek. Na Třebíčsku se nachází celá řada historických památek včetně těch na seznamu UNESCO. V Třebíči najdete jedinou kompletně dochovanou židovskou čtvrť v Evropě a jedinou židovskou památku UNESCO mimo území Izraele. Na seznamu UNESCO figuruje také bazilika sv. Prokopa a třebíčský zámek, kde sídlí Muzeum Vysočiny Třebíč. Klenoty jsou také zámky v Jaroměřicích nad Rokytnou a v Náměšti nad Oslavou.

Bazilika sv. Prokopa v Třebíči

Bazilika je skvostem středověkého stavitelství evropského významu. Svým architektonickým pojetím se řadí k nejvýznamnějším románsko-gotickým památkám na našem území. Od roku 2003 je pod ochranou UNESCO. Čas od času mohou zájemci zavítat na trpasličí galerii, tedy románský ochoz okolo kněžiště kostela. Ta je jedinou dochovanou románskou galerií na území Česka.

Na co se můžete těšit

Jednou z nejcennějších částí majestátní trojlodní baziliky je vstupní portál ze 13. století s figurální výzdobou a také románská krypta s gotickými prvky, jejíž klenbu podpírá padesát sloupů s ornamenty. Fresky v opatské kapli ze stejného století patří k nejstarším na Moravě. V rámci speciálních komentovaných prohlídek baziliky v průběhu letních prázdnin můžete

zavítat i přímo k varhanám baziliky a seznámit se tak s hudebním nástrojem blíže.

Určitě navštivte

- ♥ **Větrný mlýn** na Kanciborku, kde najdete expozice věnované koželužství, obuvnictví a životu ve mlýně.
- ♥ Ekotechnické centrum **Alternátor** s unikátní projekční koulí simulující přírodní a vesmírné úkazy.
- ♥ **Věž kostela sv. Martina** nebo **rozhlednu na Pekelném kopci**, ze kterých si užijete krásných výhledů na město a jeho okolí.

→ www.visittrebic.eu

Zámek v Třebíči

Původně středověký benediktinský klášter se na zámek proměnil přestavbou v průběhu 16. století. Dnes je sídlem Muzea Vysočiny Třebíč. Jeho čtyři expozice nabízejí pohled do historie i detaily života v regionu. Zámek těsně sousedí s bazilikou sv. Prokopa, celý areál je zapsaný na seznam UNESCO.

Na co se můžete těšit

Muzejní expozice představují svět neživé přírody (minerály, nebo také geologický vývoj Třebíčska), interiér někdejšího benediktinského kláštera a dramatické osudy církve v 50. letech 20. století, příběhy lidí a míst Vysočiny napříč staletími, židovské náboženství, lidovou tradici betlémů, přírodu a řemesla Třebíčska

a prostřednictvím multimediálních technologií architektonický vývoj Třebíče. Zámecká expozice se věnuje Valdštejnům v Třebíči.

Určitě navštivte

- ♦ **Zámek Budišov**, který byl původně vodní tvrzí. Dnes nabízí zoologickou sbírku většiny obratlovců žijících na území našeho státu i exotických druhů z celého světa. Prohlédnout si také můžete samotné zámecké interiéry a dále se vydat na průzkum přilehlého anglického parku s bohatou sochařskou výzdobou.

→ www.muzeumtr.cz

Zadní synagoga v Třebíči

Židovské ghetto bylo v Třebíči ustanoveno roku 1723. Dodnes ho tvoří soubor stovky dochovaných domů včetně barokně upravené synagogy v jeho středu. Celá židovská čtvrť se hřbitovem je od roku 2003 pod ochranou UNESCO.

Na co se můžete těšit

Dochované původní malby – ornamenty, rostliny i hebrejské liturgické texty – radící se k nejkrásnějším barokním výmalbám na Moravě. Expozice nabízí pohled do historie židovského města v Třebíči, ukazuje běžný život tehdejších obyvatel, jejich zvyky a náboženské obřady. Součástí prohlídkového okruhu je i procházka židovskou čtvrtí nebo židovským hřbitovem.

Určitě navštivte

- ♦ **Dům Seligmanna Bauera** v těsném sousedství synagogy je židovským muzeem. Zavítáte do kuchyně a ložnice židovské rodiny v meziválečném období, uvidíte i hokynářství nebo řeznictví.
- ♦ **Židovský hřbitov** v Třebíči, který patří mezi největší židovské hřbitovy v Česku. Na jeho ploše se nachází kolem 2 500 kamenných náhrobků, z nichž nejstarší pocházejí z let 1625 a 1631.

→ www.visittrebic.eu

Zámek v Jaroměřicích nad Rokytnou

Barokní skvost Vysočiny patřící k nejmohutnějším architekturám první poloviny 18. století u nás i v Evropě. Součástí komplexu je chrám sv. Markéty, zámecká zahrada francouzského typu a anglický park rozkládající se na pravém břehu říčky Rokytné.

Na co se můžete těšit

Zámecké prohlídkové okruhy vás zavedou do hraběcího apartmánu, hostinských pokojů a kuchyně stylově zrekonstruovaných do podoby barokního sídla. Jednotlivé místnosti jsou navrženy účelům, jimž dříve sloužily. Bez průvodce si můžete prohlédnout expozici Hračky z půdy čítající přes 200 starožitných hraček od panenek, plyšových medvědů a vláčků přes stavebnice až po parní stroje.

Určitě navštivte

♦ **Zámek** v nedalekých **Moravských Budějovicích**, kde sídlí pobočka Muzea Vysočiny. Expozice představují příběh města a zámku i řemesel a živností, jako jsou řezník, pekař, pilníkář, zámečník, hodinář, krejčí, kloboučník nebo švec. Zavítat můžete i do masných krámů s ukázkou řemeslných děl.

→ www.zamek-jaromerice.cz

■ Věděli jste, že na jaroměřickém zámku vůbec poprvé zazněla úplně první česky zpívaná opera? Jmenovala se O původu Jaroměřic na Moravě a složil ji František Antonín Míča.

Kostel sv. Markéty v Jaroměřicích nad Rokytnou

Kostel byl postaven v duchu vrcholného baroka na místě původního kostela zničeného požárem roku 1631. Je dominantou nejen areálu zámku, ale spolu s ním i celého města.

Na co se můžete těšit

Spatříte jedinečnou, nově zrestaurovanou nástropní fresku chrámu a v jeho interiéru dílo současného sochaře sakrálního umění Otmara Olivy. Ten pro tento výjimečný prostor vytvořil nový oltář, ambon, křtitelnici a věčné světlo. Prohlídkový okruh vás zavede do šlechtické oratoře, staré zákristie a nabídne expozici s křesťanskou tematikou i průřez pracemi nedávné rekonstrukce chrámu. Zpřístupněné jsou i terasa a vyhlídková věž s mimořádným výhledem do zámecké zahrady a širokého okolí města.

Určitě navštívte

- ◆ **Hřbitov v Jaroměřicích nad Rokytnou**, kde objevíte hrob básníka Otokara Březiny, který má v Jaroměřicích vlastní muzeum. Na místě jeho odpočinku naleznete sousoší Tvůrce a jeho sestra bolest od sochaře Františka Bílka.
- ◆ **Mstěnice u Hrotovic** – středověká vesnice a tvrz zanikly v roce 1468. Kameny v terénu vyznačují stopy základů středověkých usedlostí. Infotabule na okraji vsi přibližují vzhled vesnice v době jejího rozkvětu.
- ◆ **Obec Boňov**, která se pro svůj téměř původně zachovalý půdorys vesnice a architektonickou hodnotu návesních stavení stala vesnickou památkovou zónou.

→ www.farnostjaromerice.cz

Zámek v Náměšti nad Oslavou

Původní hrad ze 13. století na skalnatém masivu nad řekou Oslavou byl v 16. století přebudován na honosné renesanční sídlo dochované v takřka nezměněné podobě dodnes. Ve 20. století byl adaptován na letní sídlo prezidenta Edvarda Beneše.

Na co se můžete těšit

Uvidíte zámeckou kapli, vnitřní nádvoří s arkádami, bývalou zimní zahradu s terasami, reprezentační prostory včetně bývalé prezidentské pracovny Edvarda Beneše. Součástí prohlídky je ojedinělá kolekce tapisérií a expozice o stolování na zámku. Soukromý život majitele panství na počátku 20. století vám představí apartmán hraběte Haugwitzů s osmi místnostmi. Nahlédnete i do apartmánů královského a dětského sloužících k ubytování vzácných hostů.

Určitě navštivte

- 📍 **Lod' Horácko**, na které vyplujete po nedaleké **Dalešické přehradě**.
- 📍 Projděte naučnou stezku národní přírodní rezervací **Mohelenská hadcová step**. Spolu s krásnou přírodou můžete obdivovat i četné zříceniny rozesté nad řekami Jihlava a Oslava.
- 📍 **Rozhlednu Babylon** u Kramolína, jednu z nejstarších rozhleden na Moravě, která vám poskytne výhled ze Zeleného vrchu (491 m n. m.). Kamenná empírová věž z roku 1831 skrývá dubové točité schodiště a strop v její hlavní místnosti zdobí motivy zvěrokruhu.

→ www.zamek-namest.cz

📖 Věděli jste, že v zámecké knihovně se ukrývá 16 000 svazků včetně Bible kralické?

Zámek v Polici

Původní tvrz ze 14. století se o dvě století později přestavbou změnila na zámek. Součástí goticko-renesančního zámku je neporušená zámecká kaple z 18. století a vyhlídková pětipatrová hranolová věž.

Na co se můžete těšit

V interiéru zámku se můžete pokochat štukovou výzdobou stropů. V prostorách sídlí muzeum Waldemara Matušky, muzeum RAF a expozice historických motocyklů značek Jawa a ČZ.

Určitě navštivte

- 📍 **Kostel Narození Panny Marie** se hřbitovem v **Kostníkách**. Raně barokní stavba se nachází uprostřed pravidelně vysázeného lipového háje. Najdete tu náhrobky příslušníků rodu Ségur-Cabanac a Vražďů z Kunvaldu, majitelů zámku v Polici.
- 📍 **Zámek a kostel sv. Víta s podzemím v Jemnici**, která patří k nejstarším městům na Moravě.

Synagoga v Polici

Synagoga z 18. století je cennou ukázkou venkovského baroka a jinde v České republice nemá obdobu.

Na co se můžete těšit

Klenbu synagogy zdobí oválné štukové medailony. V prostoru je náznaková instalace, která ukazuje, jak to nejspíš v synagoze původně vypadalo. Nechybí expozice o místní židovské komunitě a židovských památkách v Polici.

Určitě navštivte

- 📍 **Židovský hřbitov**, kde objevíte unikátní náhrobní kámen Mošeho Cviho Hirschkrona (1842) s motivem postavy Mojžíše s deskami Desatera v ruce.

→ www.obec-police.cz

Pelhřimovsko

Pelhřimovsko by se dalo popsat jako kopcovitý kraj plný kapliček, kostelíků a studánek. Region má výrazně podhorský ráz a jeho nejvyšším bodem je Křemešník s 765 metry nad mořem. Období 13. století a pozdější dobu dokládá původně gotický hrad Kámen. Oblíbeným výletním cílem je pak klášter v Želivě. Vynechat byste neměli ani návštěvu samotného Pelhřimova – města rekordů nebo Humpolec, kam se odstěhoval legendární Hliník z kultovního filmu Marečku, podejte mi pero.

Zámek v Červené Řečici

Zámecký areál patří k nejhodnotnějším představitelům české renesance. Kdysi byl sídlem arcibiskupů, roky chátral a dokonce patřil k nejhroženějším památkám na Vysočině. Po několikaleté pauze a kompletní renovaci se 1. července 2023 zachráněný zámek otevřel návštěvníkům.

Na co se můžete těšit

Zámek s vodním příkopem obklopuje vcelku dochované opevnění z raně novověké architektury, které nemá v České republice obdoby. Obdivovat budete lunetové římsy a sgrafitovou výzdobu fasády, jež se na architekturně řečického zámku bohatě uplatňuje. Na prohlídkové trase umístěné v přízemí zámku a v prvním patře

vstupního areálu uvidíte repliky původních malovaných podlah a instalovaná jsou i dochovaná kachlová kamna.

Určitě navštivte

- Nově zrekonstruovanou **kapli Panny Marie Bolestné u hradu Kámen**. Odpočívá tady držitel hradu rytíř Jan Kryštof Malovec z Malovic.
- Zámek v Pacově** s Městským muzeem Antonína Sovy. Nabízí expozice představující život a dílo básníka, ale také historii Pacovska nebo v místě populární motocyklový sport.

→ www.cervenarecice.cz

Zámek v Žirovnici

Původně gotický hrad ze 14. století se dnes pyšní unikátní freskovou výzdobou. Fresky z konce 15. století najdete v Zelené světnici, Rytířském sále, kapli i na stěnách ochozů na nádvoří.

Na co se můžete těšit

Kromě nástěnných maleb zámek nabízí expozici využití květin na šlechtickém sídle v 19. století. Projďte přitom salóny, ložnici, jídelnou i badatelnou. Dále můžete zavítat do špýcharu s expozicí venkovských tradic a řemesel, venkovskou světničkou a keramickým betlémem nebo do pivovaru z 16. století, ve kterém na vás čeká výstava knoflíkářství a perleti, šicích strojů a ukázky minipivovarnictví.

- 🗨️ Věděli jste, že žirovnický zámek zdobí jedna z nejrozsáhlejších a nejzachovalejších nástěnných maleb z 15. století a že žirovnická výroba perleťových knoflíků je známá po celém světě?

Určitě navštivte

- 📍 Vydejte se po **cykloturistické stezce Po pamětihodnostech Žirovnicka** v délce 25 km. Čeká na vás šest zastavení od zámeckého areálu přes památky okolních vesnic.
- 📍 **Naučnou stezku k pramenům Počátek**, od nichž má městečko své jméno. Zavede vás k prameni i lázním sv. Kateřiny, k pramenům řeky Jihlavy i sv. Markéty a Vojtěcha.
- 📍 **Zámek v Kamenici nad Lipou**, který potěší expozicí hraček nebo Muzeem pro všechny smysly.
- 📍 **Galerii Jana Havlíka**, kde kromě maleb tohoto akademického malíře uvidíte i lipové sochy od Karla Hlavy, grafiky Pavla Roučky nebo knižní ilustrace Františka Severy.

→ www.zirovnice.cz

Premonstrátský klášter v Želivě

Klášter založený ve 12. století má za sebou bouřlivou minulost. Několikrát vyhořel, byl vypálen husity, sloužil jako internační tábor i psychiatrická léčebna. Dnes je z něj komplex, který nabízí duchovní služby, ale také hotel s wellness, restauraci i požitek z vlastního piva.

Na co se můžete těšit

Prohlídka vás seznámí s historií kláštera a dochovanými sbírkami. V klášterním konventu si prohlédnete zachovalý barokní malovaný refektář nebo také kapitulní síň. Zavítáte do opatského kostela Narození Panny Marie, který po rozsáhlém požáru v roce 1712 přestavěl významný český architekt Jan Blažej Santini-Aichel, a jeho barokní výzdoba vás uchvátí.

Venkovní prohlídka vás zavede k Trčkovu hradu, Žižkovu dubu a zahradnímu domku. Zhlédnout můžete také expozice historických motocyklů a výstavy přibližující historii včelařství a tamější psychiatrické léčebny.

Klášterní pivovar láká na exkurzi, ve které se seznámíte s výrobním procesem vaření piva a ochutnáte místní speciality. Také si můžete objednat zážitkové vaření piva.

Určitě navštivte

- 📍 **Kaple sv. Haštala** postavenou roku 1728 nad léčivým pramenem, který zázračně objevil třetí želivský opat Haštal. V blízkosti kláštera stojí celá síť drobných kapliček.
- 📍 **Zámek v Červené Řečici** s vodním příkopem a částí sgrafitové figurální výzdoby. Areál renesančního zámku s téměř vcelku dochovaným opevněním nemá v rámci raně novověké architektury na našem území srovnání. Navíc prošel rozsáhlou rekonstrukcí, která znovuobjevila jeho jedinečnost.

→ www.zeliv.eu

Kostel Nejsvětější Trojice na Křemešníku

Poutní kostel na Křemešníku byl postaven v první polovině 18. století na místě gotické dřevěné kaple zasvěcené Nejsvětější Trojici. Tu nechal vybudovat pelhřimovský měšťan roku 1555 jako poděkování za záchranu potom, co spadl do štol bývalého stříbrného dolu. Kostel obklopují ambity s rohovými kaplemi.

Na co se můžete těšit

V kostele se nachází trojboký oltář, jediný svého druhu v Česku a pravděpodobně i světový unikát, relikviář repliky Svatováclavské koruny a fresky z 18. století. S komentovanou prohlídkou zavítáte také do kaplí Korunovace Panny Marie a Mrtvých.

Určitě navštivte

- 📍 **Vrch Křemešník**, kde je několik **studánek s léčivou vodou**. Nejvýznamnější z nich se nazývá Zázračná. Od ní vás až nahoru ke kostelu Nejsvětější Trojice zavede křížová cesta.
- 📍 **Větrný zámek** v sousedství poutního kostela. Romantické letní sídlo podle návrhu Kamila Hilberta začal stavět sochař Josef Šejnost ve 30. letech 20. století. Kamenná stavba s věžičkami, kterou hlídá sedm havranů, originálních plastik podle Šejnostova návrhu, zůstala nedokončená.
- 📍 **Rozhlednu Pípalka** na vrcholu Křemešník, na jejíž nejvyšší bod vede 205 schodů a ze které uvidíte například hrady Lipnice, Roštejn, vrcholy Čeřínu nebo Javořice a dokonce i Krkonoše a Šumavu.

→ www.malice-kremesnicka.cz

🗨️ Věděli jste, že v kapli Mrtvých objevíte jména obětí obou světových válek a také jsou v ní uloženy ostatky poustevníka, který žil v podzemní jeskyni vedle kapličky se zázračným pramenem?

Synagoga v Nové Cerekvi

Synagoga z roku 1855 byla vybudována v orientálním maurském stylu. Je jedinou svého druhu ve střední Evropě a patří k nejzajímavějším židovským stavbám na Vysočině.

Na co se můžete těšit

Synagoga je postavená v novorománském stylu s orientálními prvky. Zdobí ji široké rizalitové věžičce s cimbuřím a hodinami v západním průčelí. Stálá expozice přibližuje architekturu synagog v českých zemích a jejich poslání.

Určitě navštivte

- 📍 **Židovský hřbitov**, kde je pohřben malíř, grafik a ilustrátor Alfréd Justitz.

→ www.novacerekev.cz

Skanzen Zichpil v Humpolci

Čtvrť Zichpil z přelomu 18. a 19. století tvořila chudinská zástavba v sousedství židovského města. V menších roubených i zděných domcích žili řemeslníci nebo námezdní síly. Dnes jediné dochované stavení zůstává dokladem života obyčejných lidí.

Na co se můžete těšit

Nahlédnete do Nápravníkova stavení, posledního z původních domů čtvrti, a také do kostela naproti. Ten patří k nejstarším zachovaným tolerančním kostelům v Čechách. Navštívíte synagogu s obnovenou původní výzdobou i novogotický hřbitovní kostel sv. Jana Nepomuckého. Prohlídka přibližuje těsné soužití katolické, evangelické a židovské kultury.

Určitě navštivte

- 📍 **Orlík u Humpolce**, zříceninu hradu ze 14. století s rozhlednou vestavěnou do čtverhranné hradní věže.

→ www.zichpil.cz

An aerial photograph of the Žďársko region in the Vysočina area of the Czech Republic. The image shows a wide river in the foreground, surrounded by lush green forests. In the middle ground, there are rolling green hills with a small village and a prominent white church with a red roof and a spire. The sky is blue with scattered white clouds. A large green heart shape is overlaid on the left side of the image.

Žďársko

Tento region Vysočiny je především pokladnicí přírodních zajímavostí, samozřejmě tady ale najdete také mnoho kulturních a historických památek. Na Žďár nad Sázavou ze Zelené hory dohlíží kostel sv. Jana Nepomuckého zapsaný na seznamu UNESCO, Bystřicko zve k návštěvě zřícenin Zubštejn a Dalečín. Novoměstsko je pro změnu známé sportem, Zlatou lyží, biatlonem a závody horských kol ve Vysočina Areně. Okolí Jimramova se zase označuje jako kraj Jana Karafiáta a jeho Broučků. Ať už jste tedy sportovci, milovníky historie a kultury nebo vás láká čistá příroda a relax, Žďársko je tou správnou volbou.

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře

Kostel na Zelené hoře je nejvýznamnější stavbou architekta Jana Blažeje Santiniho-Aichela, právem zapsaný na seznamu světového dědictví UNESCO, a to už od roku 1994. Vrcholné dílo barokní gotiky postavené na symbolice pěticípé hvězdy bylo dokončeno a vysvěceno roku 1722.

Na co se můžete těšit

Budete obdivovat nadčasové dílo oproštěné od konvenčních prvků dobové architektury. Uchvátí vás geometrie stavby, hra světla a magická symbolika čísla pět, která odkazuje na pět ran Kristových a pět hvězd, jež se zjevily na Vltavě nad místem, kde byl umučený Jan Nepomucký svržen do vody. Pětka se objevuje v půdorysu kostela i ambitu, počtech výklenků, oltářů, andělů, východů i kaplí a bran ambitu.

Určitě navštivte

- ♦ **Další Santiniho stavby** v obcích nedaleko Žďáru nad Sázavou – kostel Navštívení Panny Marie v Obyčtově, kostel sv. Petra a Pavla v Bobrové, kostel sv. Václava ve Zvoli nebo panskou hospodu v Ostrově nad Oslavou.
- ♦ **Kostel sv. Michaela Archanděla ve Vítochově**, který byl postaven ve 13. století a je tedy jedním z nejstarších kostelů na Moravě. Jde o raně gotickou kamennou budovu s románskými prvky. Podle pověstí tu dříve stávalo pohanské pohřebiště.
- ♦ **Unikátní Toleranční modlitebnu v Daňkovicích**, jejíž historie sahá až do roku 1788. Při rekonstrukci přílehlé fary tu v roce 2009 vzniklo minimuzeum, kde si můžete například prohlédnout historickou kancelář faráře.

Zámek ve Žďáře nad Sázavou

Bývalý cisterciácký klášter ze 13. století, později velký zámecký komplex, nese otisk architekta Jana Blažeje Santiniho-Aichela. Dnes je památka v rukou rodiny Kinských a sídlí tady interaktivní Muzeum nové generace. Ústředním objektem areálu je bazilika Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše.

Na co se můžete těšit

Vydáte se po stopách Santiniho, které vás zavedou do klášterního konventu, na hráz konventního rybníka, do baziliky Nanebevzetí Panny Marie, barokní konírny, na nádvoří nebo ke středověkým sádkám. Návštěvou interaktivního Muzea nové generace vstoupíte do světa animovaných příběhů, užijete si hru se světlem i jedinečné exponáty. Seznámíte se také s cisterciáckým řádem, temným středověkem i barevným barokem. Potkáte geniálního architekta Santiniho

a proniknete do matematických tajů jeho nejvýznamnějšího díla – poutního kostela na Zelené hoře.

Určitě navštivte

♦ **Zámek v Novém Městě na Moravě**, kde sídlí Horácká galerie. Ta dokumentuje dílo nejvýznamnějších osobností regionálního umění, jakými jsou Jan Lauda, Josef Mařátka, Vincenc Makovský, Karel Pokorný nebo Jan Štursa. Galerie představuje také kolekci hutního skla z druhé poloviny 20. století pocházející z produkce sklárny ve Škrdlovicích.

→ www.zamekzdar.cz

Bazilika Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše ve Žďáře nad Sázavou

Původně gotický kostel ze 13. století Santini přestavěl do barokní podoby. Svou délkou 78 metrů je hned po Velehradě druhým největším kostelem na Moravě.

Na co se můžete těšit

V bazilice se potkávají dvě historické epochy. Santiniho dílem jsou například zaklenuté mostové varhanní empory v přední části, na nichž jsou umístěné varhanní skříně, které se tak doslova vznášejí v prostoru. Interiér baziliky zaujme také kvalitní sochařskou a plastickou výzdobou.

Určitě navštivte

- ♦ Budovu prelatury, klášterní konírny přímo v zámeckém areálu, nedaleký **hospodářský dvůr Lyra**, **Dolní (morový) hřbitov** s půdorysem ve tvaru lebky nebo **hřbitovní kostel Nejsvětější Trojice**. To všechno jsou další Santiniho stavby přímo ve Žďáře nad Sázavou.

→ www.zamekzdar.cz

- 🗨 Věděli jste, že v roce 2009 byl chrám vatikánským konsiliem udělen titul bazilika minor, který používá jen 16 kostelů v Česku?

Zámek ve Velkém Meziříčí

Původně románský hrad byl postavený kolem roku 1230. Dnes je zpět v rukou rodiny Podstatzky-Lichtenstein a sídlí v něm městské muzeum. Kolem je rozsáhlý, volně přístupný zámecký park, ze kterého dohlédnete na nejvyšší dálniční most dálnice D1 pojmenovaný Vysočina.

Na co se můžete těšit

Nádhernou freskovou výzdobu můžete obdivovat v Rytířském sále. Některé fresky jsou datovány před rok 1300. V zámeckých salonech si můžete prohlédnout expozice věnované sbírkám orientálních předmětů z dalekých cest, nahlédnout do historie města, seznámit se se sbírkou zbraní a také si připomenout sarajevský atentát. Někdejší majitel zámku hrabě Harrach byl totiž, coby pobočník Františka Ferdinanda d'Este, přítomný atentátu v Sarajevu, při němž byl následník trůnu smrtelně raněn. Dokonce na zámku můžete vidět batistový kapesníček s následníkovou krví.

Určitě navštivte

- ♦ **Muzeum Kodet** v budově bývalého luteránského gymnázia na náměstí ve Velkém Meziříčí. Je galerií děl tří generací Kodetů – sochaře Emanuela, sochaře Jana a malíře Kristiana.
- ♦ **Rozhlednu na Fajtově kopci**, která svým tvarem připomíná šroubovici DNA. Nabízí výhled na celé město a také na tři mosty – dálniční a dva železniční.
- ♦ **Hrobku Lobkowiczů** na kopci Horka v Netíně, kde je pohřben František Harrach. K novogotické stavbě z režného zdiva dle projektu Augustina Prokopa dojdete po křížové cestě lipovou alejí.
- ♦ **Velkou Bíteš**, která láká do muzea s vlastivědnou expozicí zaměřenou na historii města nebo do opevněného kostela sv. Jana Křtitele.

Šlakhamr v Hamrech nad Sázavou

Bývalý vodní mlýn v malebném údolí řeky Sázavy sloužil ke zpracování železné rudy do 17. století. Dnes nabízí expozici zaměřenou na železářskou a kovářskou tradici na Žďársku.

Na co se můžete těšit

Expozice hamernictví a dřevařství představuje způsob života středověkých železářů a jejich práci. Dozvíte se, kde a jak získávali dřevo, dřevěné uhlí a železo, něco o způsobu výroby a typech výrobků. Součástí prohlídky jsou ukázky chodu vodního kola, bucharu a dalších zařízení. Expozice ukazuje i bydlení za posledních majitelů.

Určitě navštivte

- ♦ **Sklárny v Karlově a Škrdlovicích**, které potěší především milovníky starých řemesel. Exkurze vás totiž zavede ke sklářské peci, uvidíte skláře při práci a sami si třeba zkusíte něco vyrobit.
- ♦ **Dům přírody Žďárských vrchů**, který vznikl z historického venkovského stavení z druhé poloviny 19. století v nejkrásnější vesničce Žďárských vrchů Krátká nedaleko obce Sněžné. Expozice domu přírody se věnuje vývoji místní krajiny a přírody v průběhu věků.

→ www.tmrno.cz

🗨 Věděli jste, že o železářskou tradici se zasloužil cisterciácký řád z nedalekého žďárského kláštera, který ve snaze o hospodářskou soběstačnost založil v okolí desítky hamrů?

Vychutnejte si společně to nejlepší z památek Vysočiny

a sdílejte vaše fotky z výletů s hashtagy

#NEJPAMATKY #VYSOCINA

At' už jste doma, v kanceláři nebo zrovna zdoláváte rozhledny,

objevte další tipy na výlety, ubytování,
zajímavé události a dění na Vysočině
na turistickém portálu

→ vysocina.eu

  [vysocinaregion](https://www.facebook.com/vysocinaregion)

Vysocina

cz v q i

VYSOČINA TOURISM, příspěvková organizace
Ke Skalce 5907/47,
586 01 Jihlava

www.vysocina.eu

@vysocinaregion

To nejlepší z památek Vysočiny

Vydal: Vysočina Tourism, p. o.

Fotografie: Vysočina Tourism, Jakub Mertl, Roman Šulc, Jakub Minka, Aleš Motejl, Ivo Svoboda, město Třebíč, Vladimír Kunc, Chris Borg, Geopark Vysočina, Brána Jihlavy: Jakub Koumar, m-ARK

Digitální distribuce

Rok vydání: 2023
Neprodejné